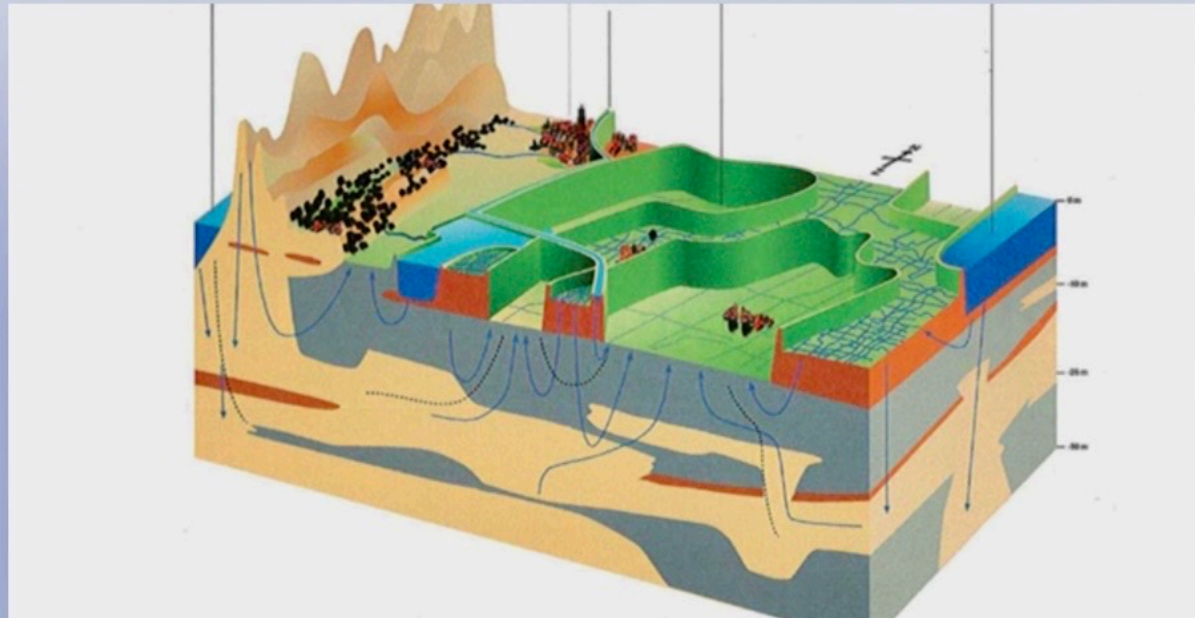

Droogte en wateroverlast in Noord-Holland

BRON: TINEKE DIJKSTRA

In 2085 stijgt de zeespiegel met
25 tot

80 cm

aan onze kust

Laatste drie decennia warmste in

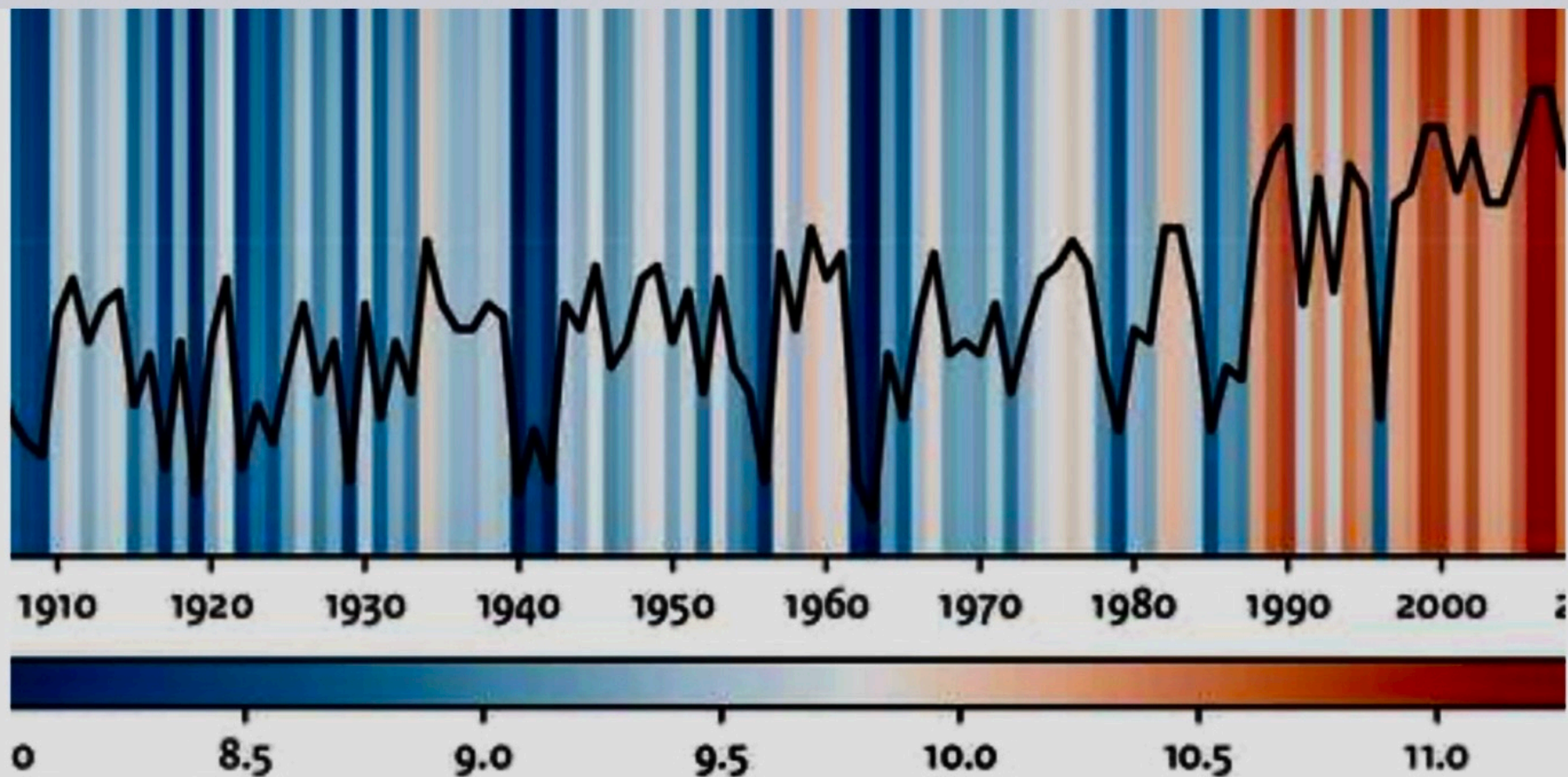
1400

jaar

In 2050 nog maar 2.0 tot

0.2 %

kans op een Elfstedentocht, in
tegenstelling tot 15% kans nu

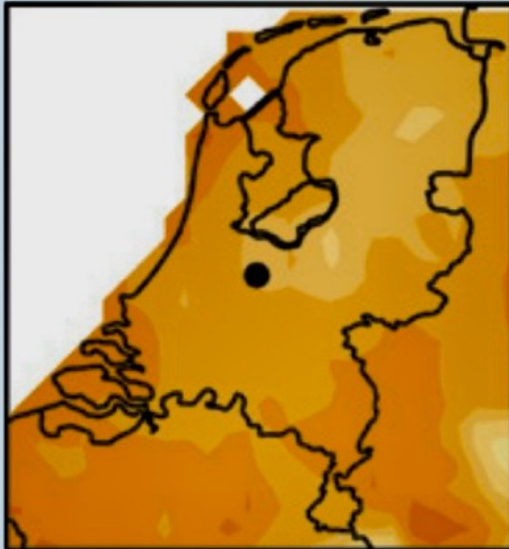

Afbeelding 1: Ieder verticaal streepje staat voor één jaar, van het begin van de metingen in 1901 tot en met 2024. De kleur van het streepje geeft de gemiddelde temperatuur van dat jaar aan: blauw voor relatief koele jaren, rood voor relatief warme jaren. ©KNMI

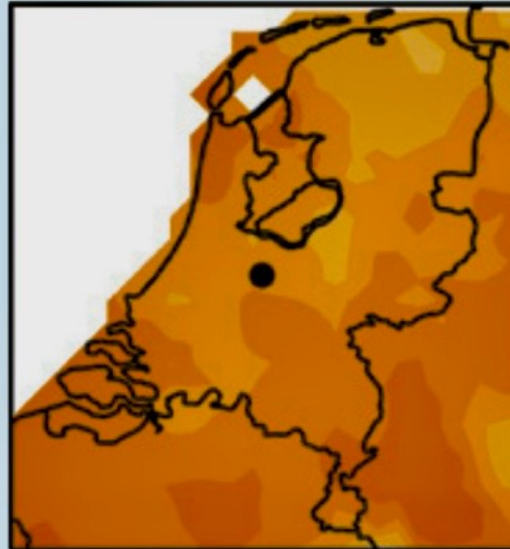
Maximaal neerslagtekort nu en rond 2100

Maximaal neerslagtekort neemt toe

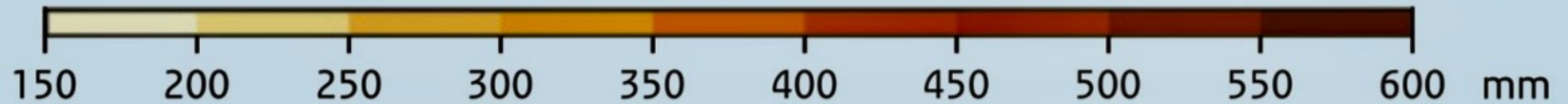
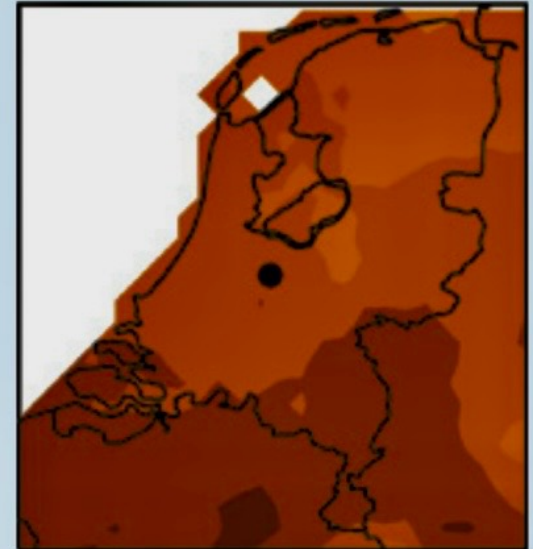
Huidig klimaat

Ld 2100

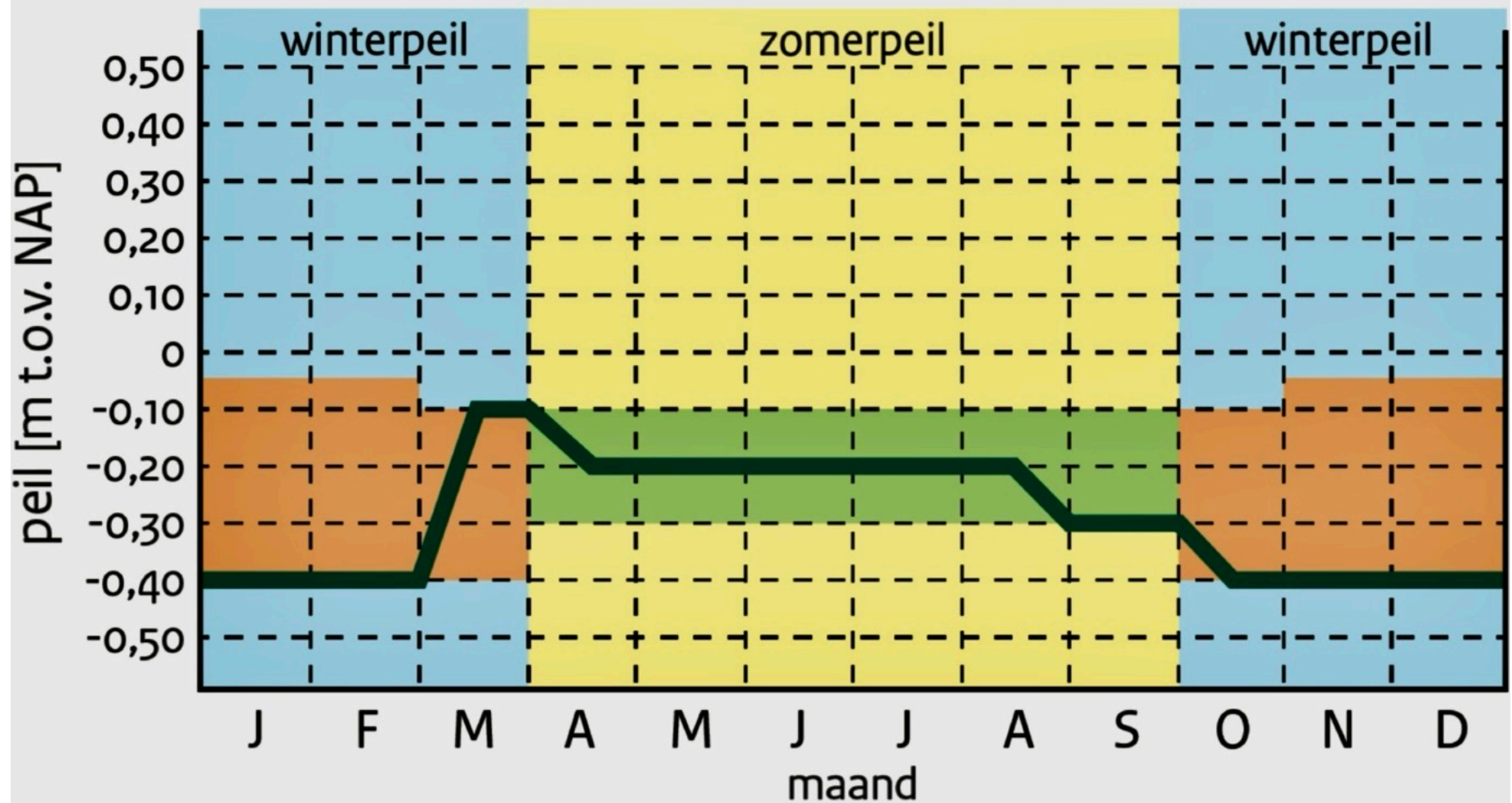
Hd 2100

IJssel- en Markermeer van boven

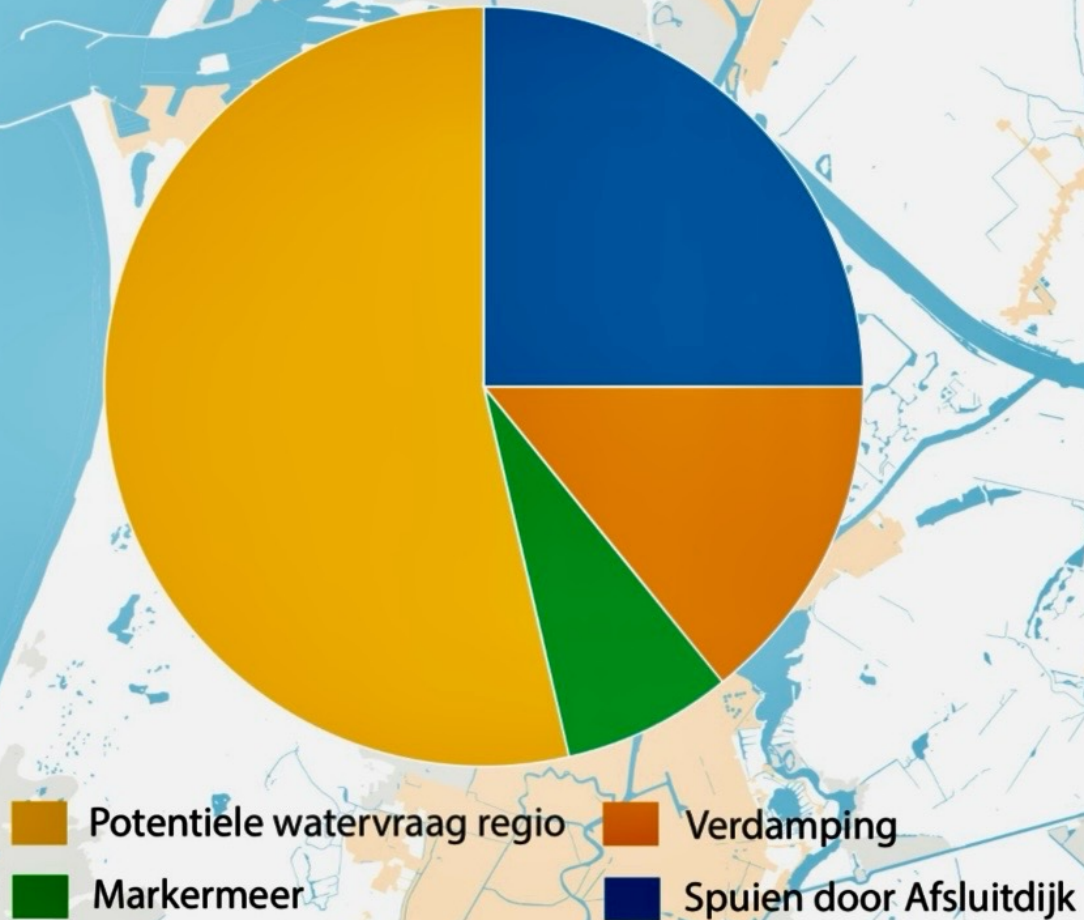
Peilen IJsselmeer

- Peilverloop voorjaar/zomer onder normale omstandigheden
- Bandbreedte meerpeil zomer
- Bandbreedte meerpeil winter

IJsselmeer: Potentiele watervraag

Karakteristieke (droge) zomer

Verdringingsreeks

**Veiligheid en
kwetsbare natuur**

Nutsvoorzieningen

**Kleinschalig
hoogwaardig gebruik**

**Overige
belangen**

CATEGORIE 1

Veiligheid en kwetsbare natuur

1. Stabiliteit van dijken
2. Voorkomen van klink en zetting
3. Natuur

GAAT VOOR

CATEGORIE 2

Nutsvoorzieningen

1. Drinkwatervoorziening
2. Energievoorziening

GAAT VOOR

CATEGORIE 3

Kleinschalig hoogwaardig gebruik

- Kapitaalintensieve gewassen
- Industrieel proceswater

GAAT VOOR

CATEGORIE 4

Overig

- Scheepvaart
- Waterrecreatie
- Landbouw
- Industrie
- Natuur *(geen onomkeerbare schade)*
- Drinkwatervoorziening *(anders dan categorie 2)*
- Energievoorziening *(anders dan categorie 2)*
- Binnenvisserij
- Overige belangen

Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied

Afspraken over de regionale uitwerking van de landelijke verdringingsreeks

2. Wie zijn betrokken?

Rijk / Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat Midden-Nederland en Oost-Nederland

Provincies

Drenthe • Flevoland • Fryslân • Groningen • Noord-Holland • Overijssel

Waterbeheerders

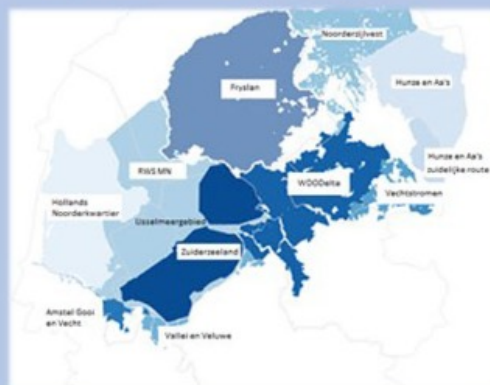
9 waterschappen, waaronder Fryslân, Zuiderzeeland, HHNK, Hunze en Aa's en Vechtstromen

Regionaal gebied

Gebieden die van zoet oppervlaktewater uit het IJsselmeergebied kunnen worden voorzien

Bestuursovereenkomst Waterverdeling regio IJsselmeergebied, 2022

Afspraken over de regionale uitwerking van de landelijke verdringingsreeks

1. Waarom deze bestuursovereenkomst?

Doel: één regionale uitwerking van de landelijke verdringingsreeks voor het IJsselmeergebied.

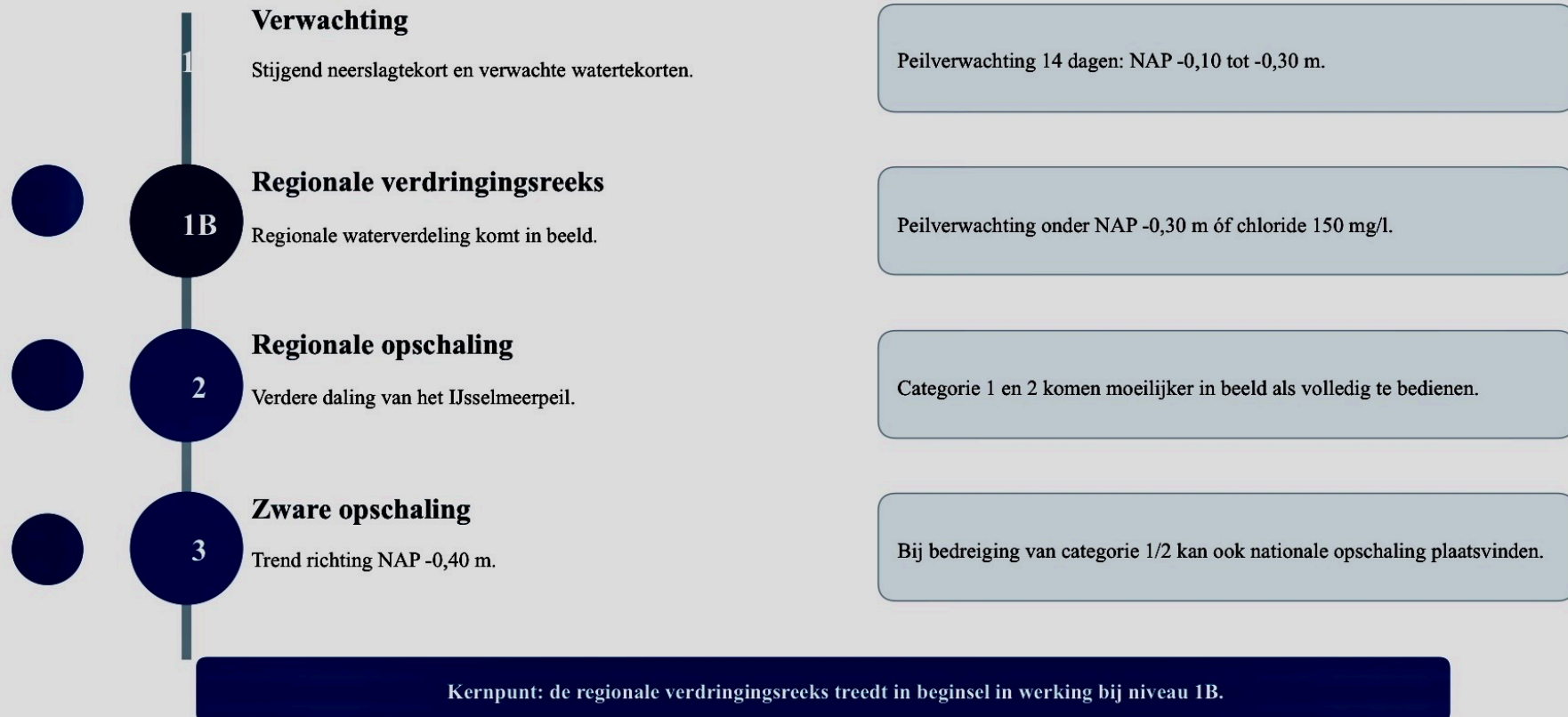
De afspraken gelden bij (dreigende) watertekorten en geven richting aan de verdeling van beschikbaar zoet water.

De regionale uitwerking werkt aanvullend op bestaande waterakkoorden; bij activering van de verdringingsreeks is de regionale rangorde leidend.

Partijen willen de rangorde opnemen in de provinciale regelgeving.

5. Watertekort: van signalering naar opschaling

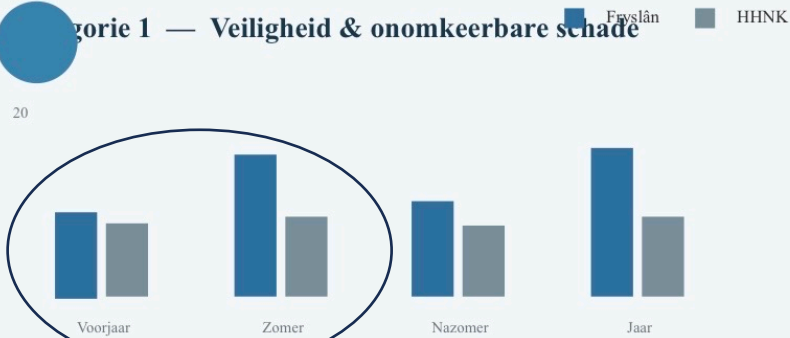
De escalatieniveaus geven aan wanneer de regionale en nationale aanpak wordt opgeschaald.

6. De waterkraan per categorie: Fryslân en HHNK

Vergelijking van de watervraag per periode. Waarden in m³/s; categorie 3 bevat ook de reservering 3.2.

Categorie 1 — Veiligheid & onomkeerbare schade

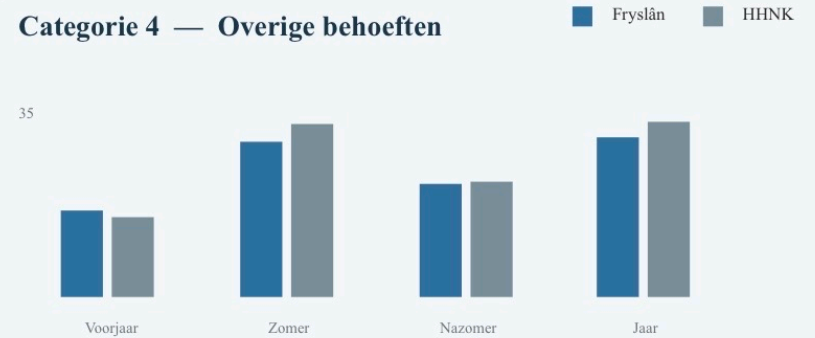
Categorie 2 — Nutsvoorzieningen

Categorie 3 — Hoogwaardig gebruik

Categorie 4 — Overige behoeften

Bron: Bijlage 2 Watervraagtabellen 2021. De tabellen zijn indicatief; categorie 3.2 is een reservering en kan alleen onder voorwaarden worden toegekend.

Bijlage 2 Watervraagtabellen (in m³/sec)

Watervraagtabel 2021 met correctie obv werkafspraken - jaar		Fryslân	HHNK	H&A	RWS MN	NZV	V&V	VS	AGV	WDOD	ZZL	Totaal
1.1a	Peilhandhaving van het hoofdsysteem, voor zover dat nodig is voor het garanderen van de veiligheid en het voorkomen van onomkeerbare schade (buffer rijkswateren)				135,1							135,1
1.1b	Peilhandhaving van het hoofdsysteem, voor zover dat nodig is voor het garanderen van de veiligheid en het voorkomen van onomkeerbare schade (boezems regionale wateren)	10,5	2,1	1,0		2,7	-	0,1	0,2	0,3	-	17,0
1,2	Peilhandhaving van alle veengebieden, zowel landelijk als stedelijk gebied, ter voorkoming van klink en zetting van de bodem en schade aan bebouwing en infrastructuur als gevolg van aantasting van de fundering	4,3	6,1	6,7	-	0,6	1,1	2,0	0,9	5,3	0,1	27,1
1,3	Peilhandhaving van alle kwetsbare natte natuur*	0,3	0,0	0,3	-	0,0	0,1	-	6,5	0,0	0,0	7,3
2,1	Onttrekking en eventuele doorspoeling ten behoeve van de drinkwatervoorziening	-	-	1,0	44,0	-	-	-	3,5	-	-	48,5
2,2	Doorspoeling voor koeling van elektriciteitscentrales	-	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6
3,1	Gebruik van proceswater	-	0,3	1,7	-	-	-	0,1	-	-	-	2,1
3,2	Reservering Tijdelijke beregening kapitaalintensieve teelten**	2,1	5,0	1,6	-	1,5	0,0	0,2	0,0	0,3	3,4	-
4,1	Peilhandhaving	11,0	12,2	14,2	-	4,7	1,0	1,1	1,8	9,1	2,8	58,1
4,2	Doorspoelen en onttrekken voor beregening akkerbouw	7,0	16,8	5,3	-	5,1	0,0	0,6	0,0	0,9	11,3	46,9
4,3	Onttrekken voor beregening gras/mais	4,2	1,8	0,8	-	0,3	0,0	0,1	0,0	0,9	2,0	10,0
4,4	Doorspoelen	-	-	-	40,0	-	-	-	-	-	-	40,0
4,5	Overige onttrekkingen	5,8	-	-	10,0	-	-	-	-	-	-	15,8
Totaal		43,1	40,0	31,0	229,1	13,5	2,3	4,0	12,9	16,5	16,3	408,6

7. Governance, evaluatie en belangrijkste afspraken

RDO Noord monitort de situatie en coördineert informatie, communicatie en maatregelen.

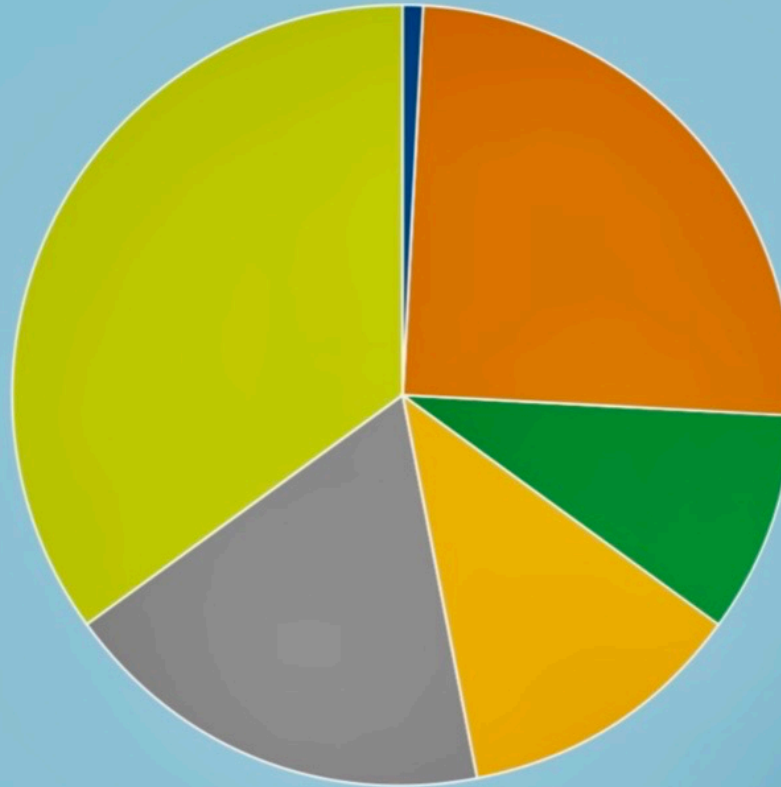
Bij verschil van inzicht loopt de besluitvorming via AO RDO Noord en BO RDO Noord; als overeenstemming uitblijft, beslist RWS als waterbeheerder van het IJsselmeergebied.

Partijen streven naar afstemming met bestaande waterakkoorden en naar waterbesparing bij nieuwe of uitbreidende watervragen.

De overeenkomst wordt ten minste iedere 6 jaar geëvalueerd; de watervraagtabellen minimaal iedere 3 jaar.

IJsselmeer: Zoutlast

Karakteristieke (droge) zomer

■ Zoute kwel

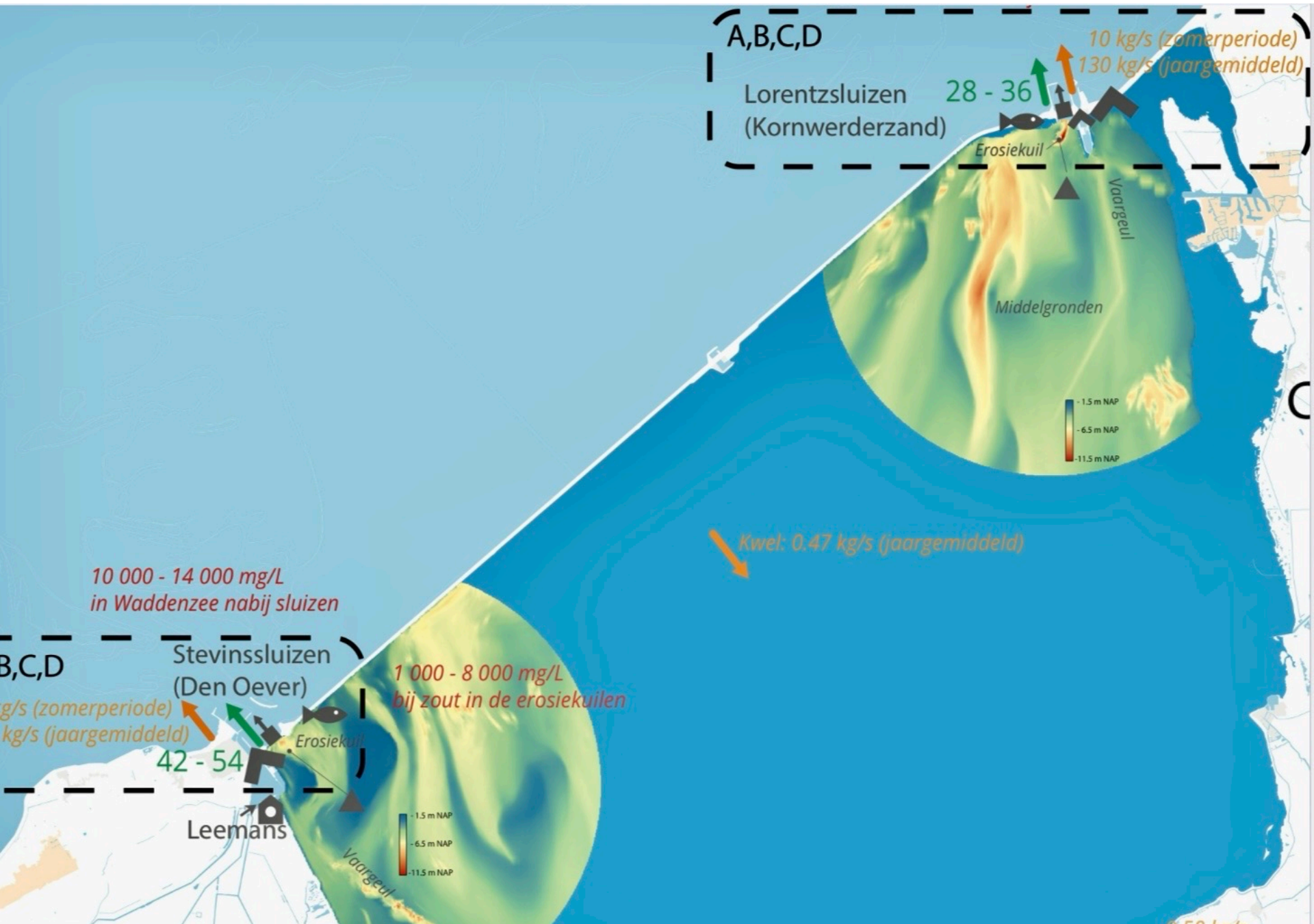
■ Bovenstroomse aanvoer (rivieren)

■ Zoutlast regionale systemen

■ Verdamping

■ Lekkage spuisluizen

■ Zoutlast door schutsluizen

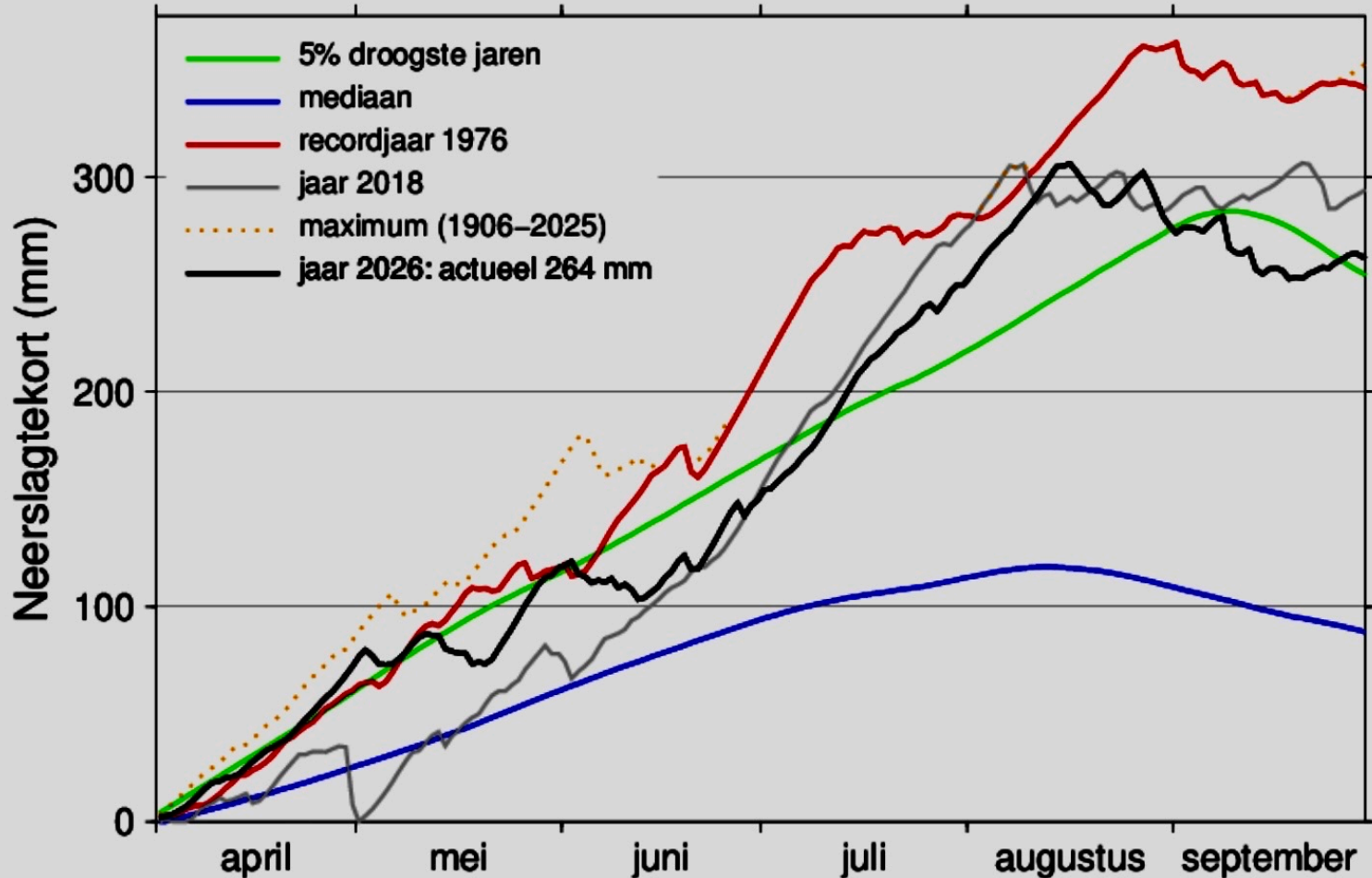

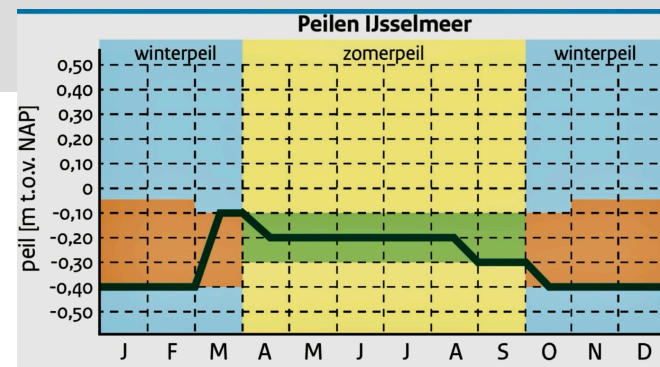
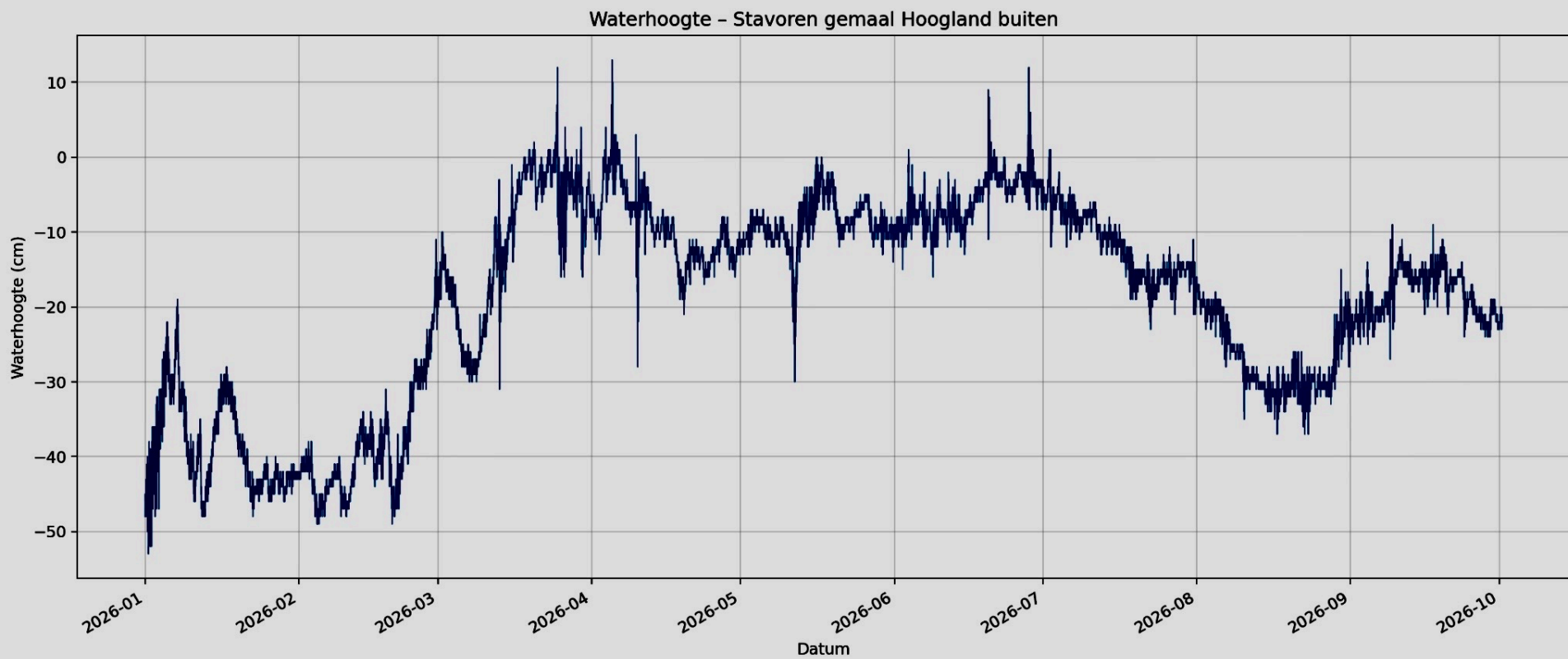

Zomerhalfjaar: 1 april t/m 30 september

Neerslagtekort in Nederland in 2026

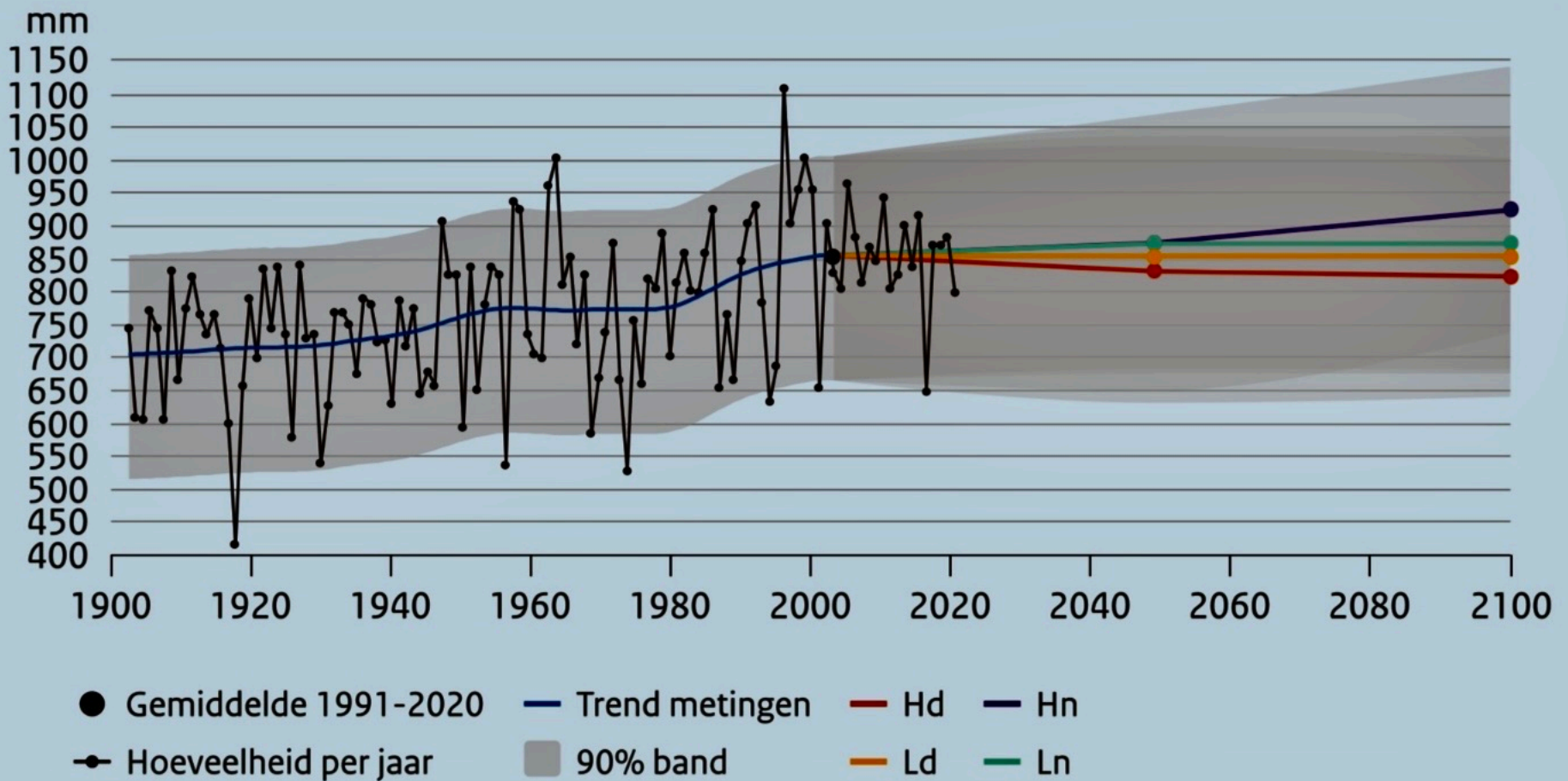
Landelijk gemiddelde over 13 stations

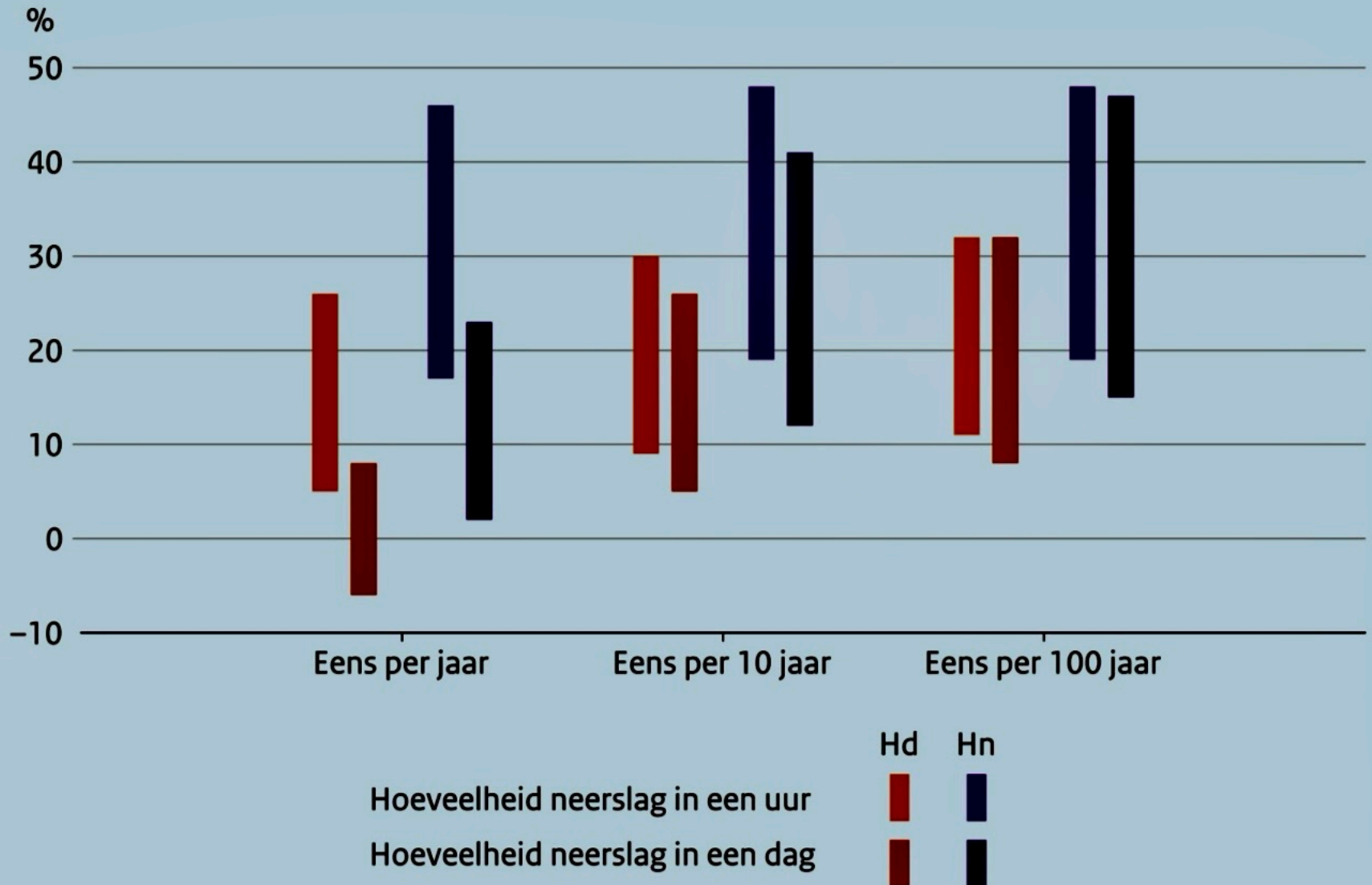
Jaarlijkse neerslag

De jaarlijkse neerslaghoeveelheid verandert weinig

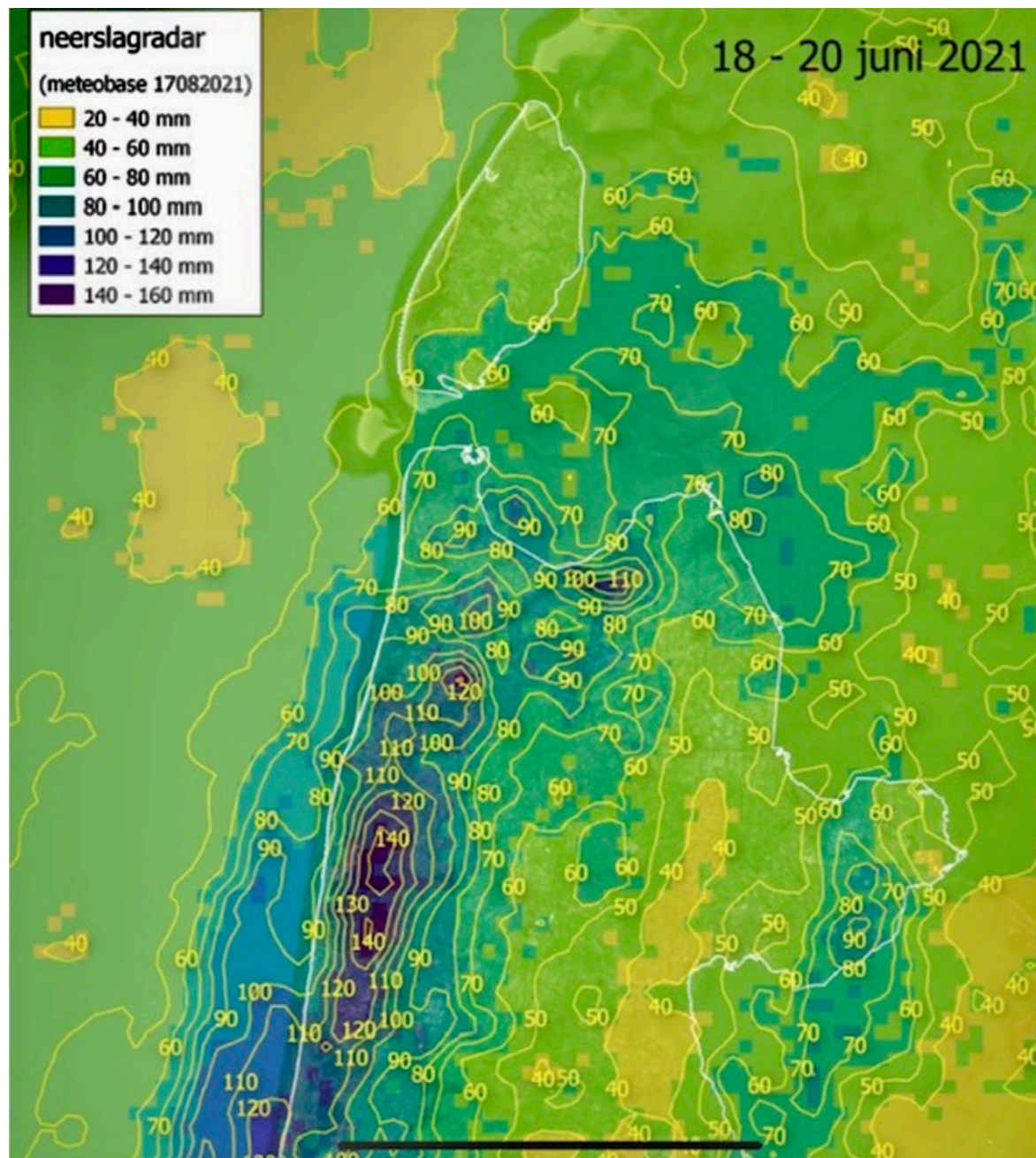
Extreme neerslag

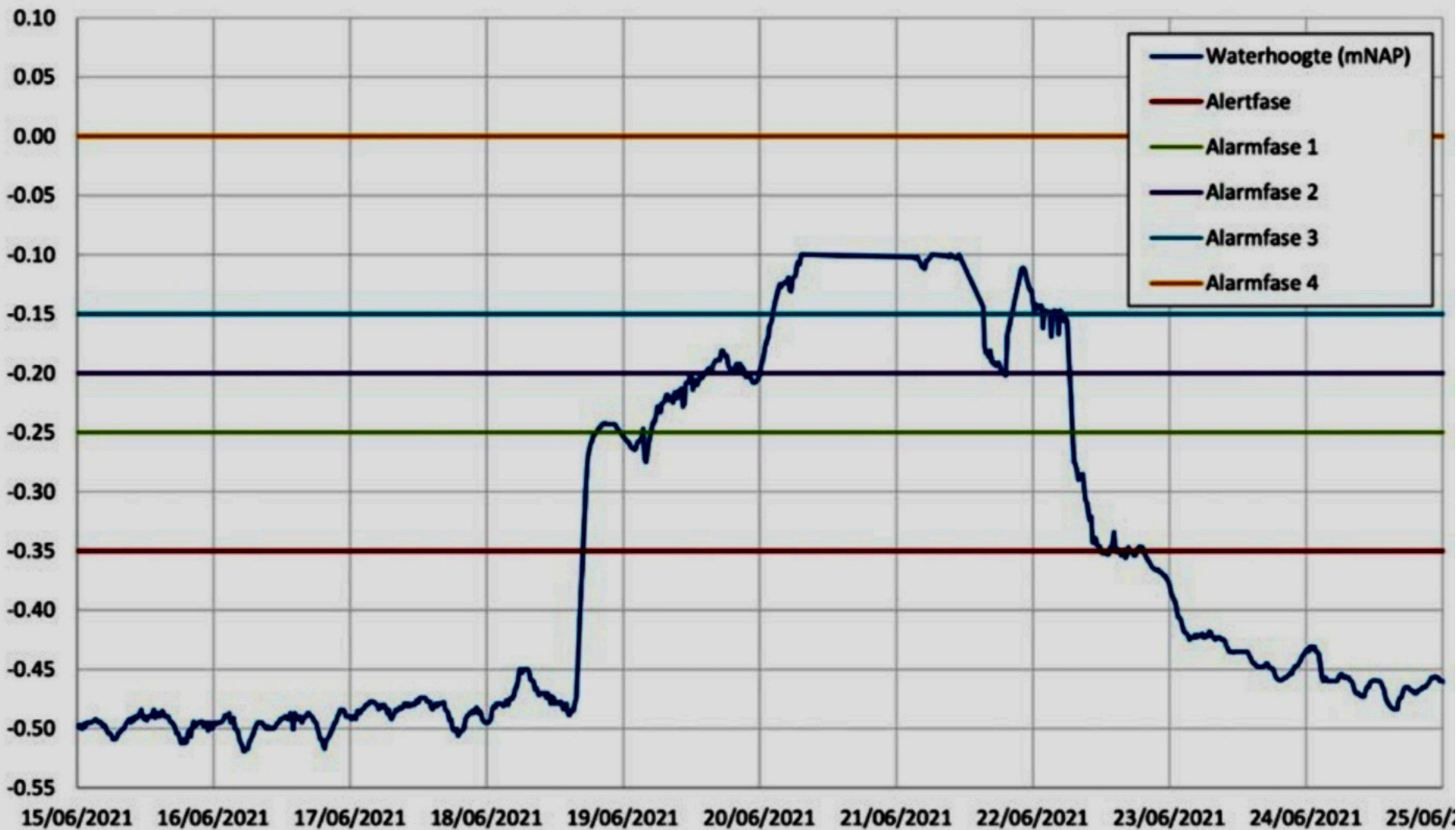
Meer extreme neerslag per dag en per uur

En als er dan een clusterbui valt... juni 2021

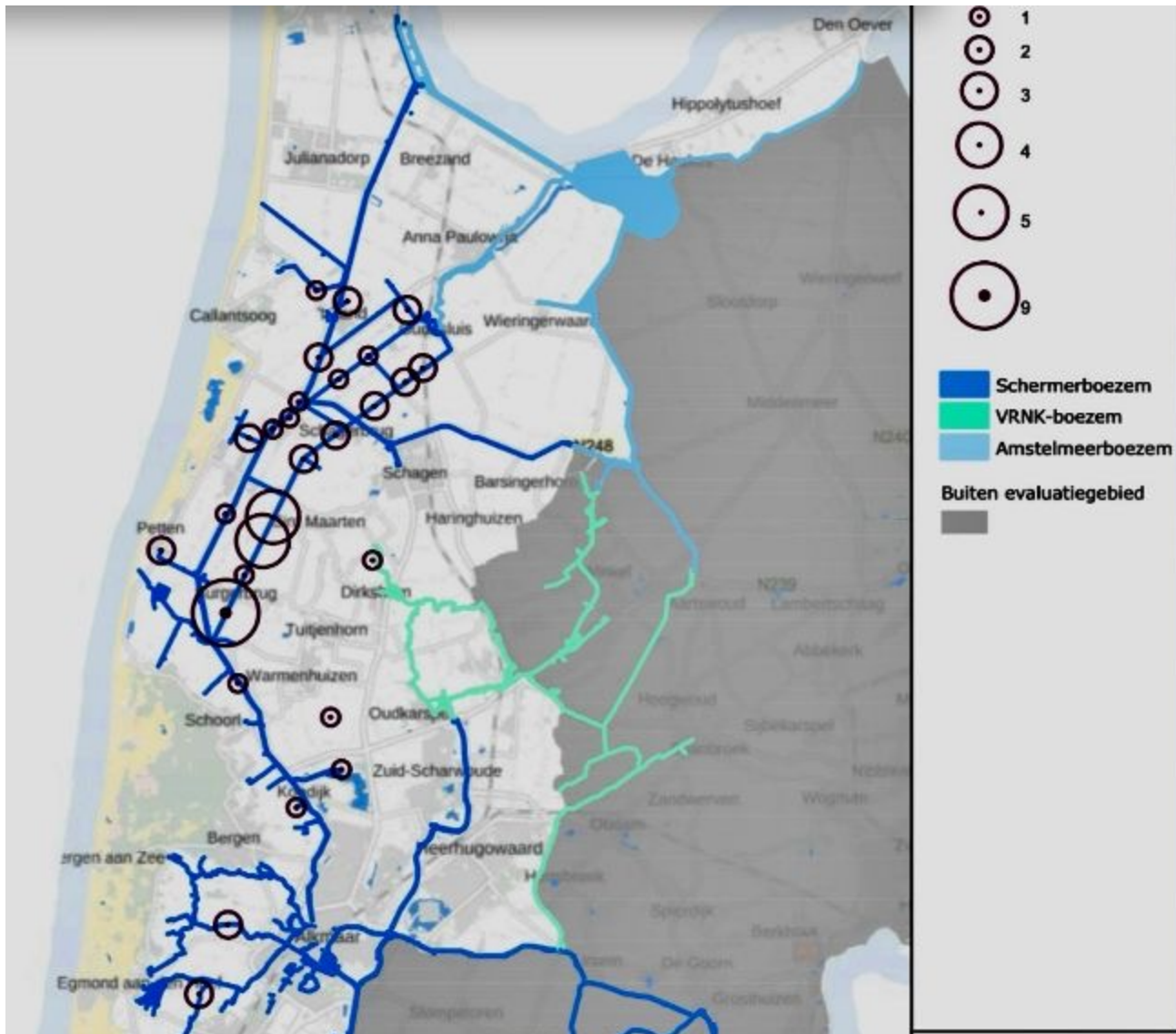
Figuur 3 Waterstanden bij het Egmondermeer. De apparatuur meet geen waterstanden hoger dan NAP-0,10 meter. In de praktijk is de waterstand tot NAP-0,04 meter gestegen. Pas dinsdagochtend daalt de waterstand.

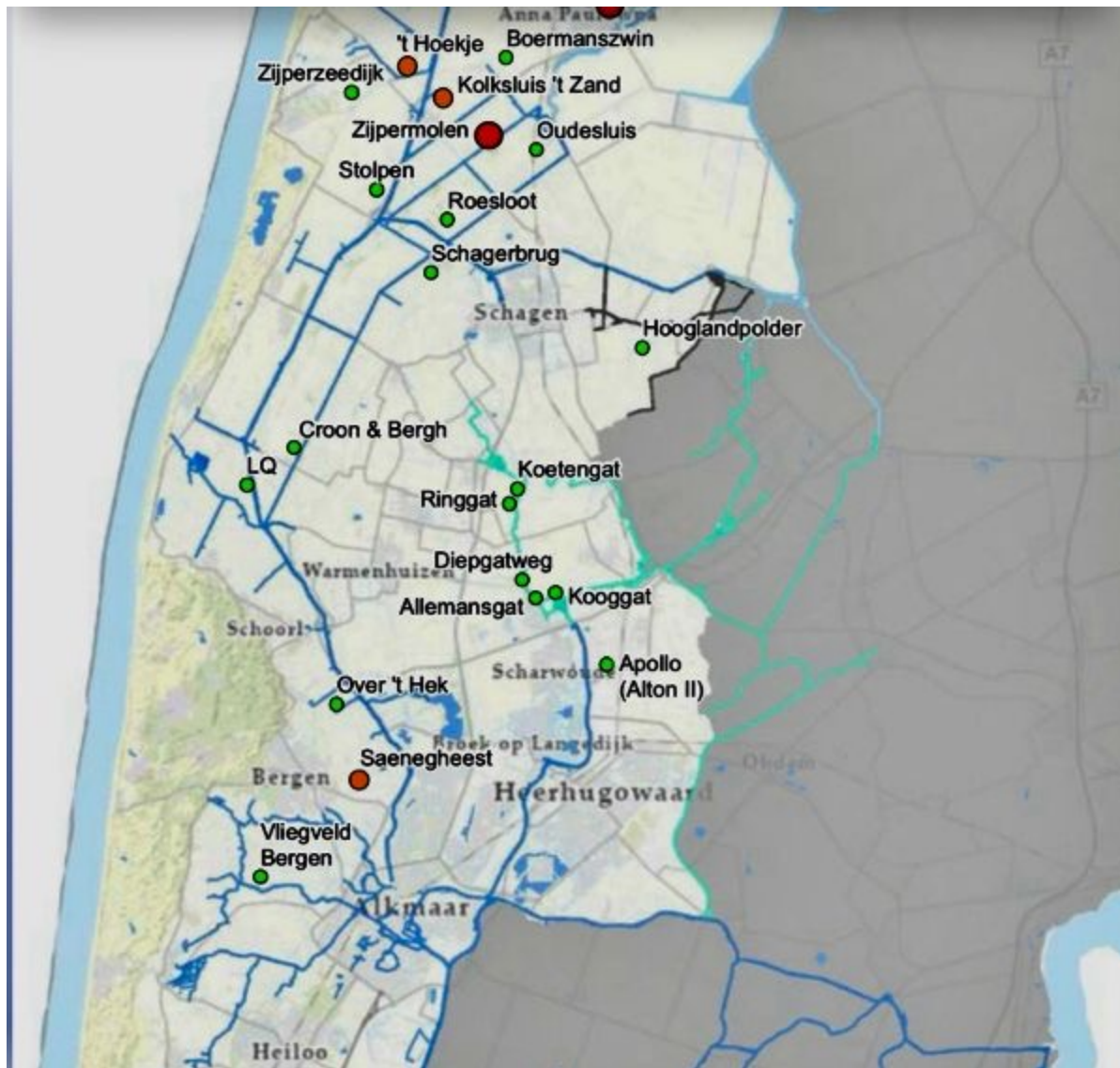
9. Wateroverlast Noord-Holland: 18–21 juni 2021

Een uitzonderlijke neerslaggebeurtenis in het beheergebied van HHNK

	Vr 18 juni	Zware clusterbuien	In Bergen viel 120 mm in 2 uur. In het westelijk deel van HHNK viel >100 mm, lokaal tot ca. 140 mm.
	Vr 18 juni avond	Meldingen exploderen	Meer dan 400 meldingen over water- en stormschade. Om 19.59 uur waren >250 meldingen binnen; wegen, tunnels en kelders liepen onder.
	Za 19 juni	Tweede neerslaggolf	In de nacht viel nog ca. 40–50 mm; landbouwpercelen kwamen onder water en de overlast hield aan.
	Zo 20 juni	Water blijft staan	De afvoer en bemaling moesten grote hoeveelheden water verwerken. De zwaarste gebieden waren o.a. Zijpe, Sammerspolder, Baafjespolder en Egmondermeer.
	Ma 21 juni	Evaluatie & samenwerking	Brandweer en HHNK startten praktijktesten en verkenden verdere samenwerking voor grootschalige wateroverlast.

Legenda

Bergingsgebieden
status functioneren

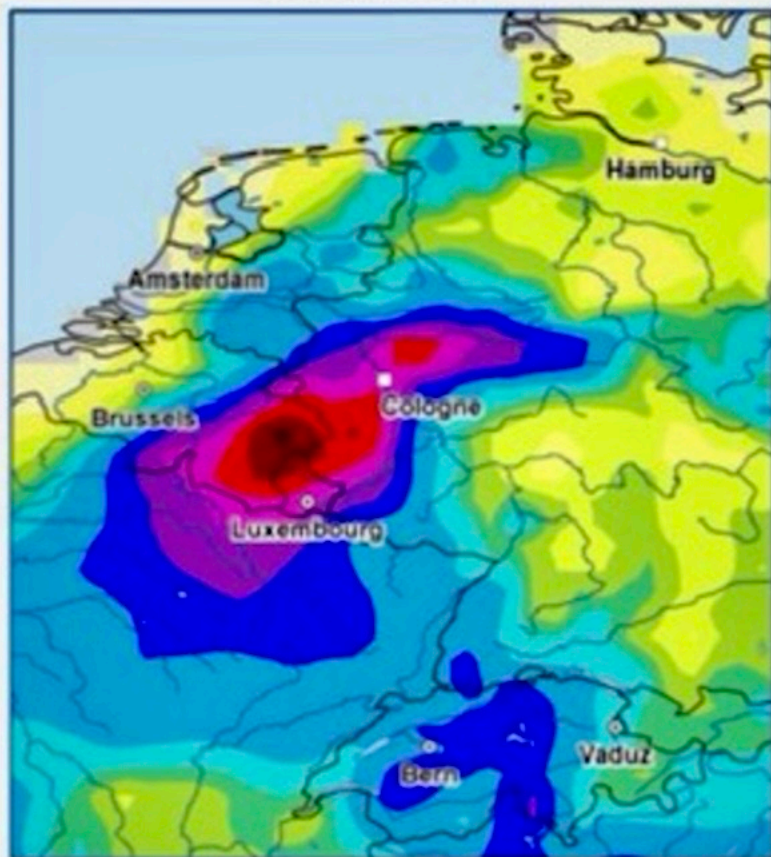
- Goed
- Matig
- Niet goed

Buiten evaluatiegebied

Functioneren
bergingsgebieden

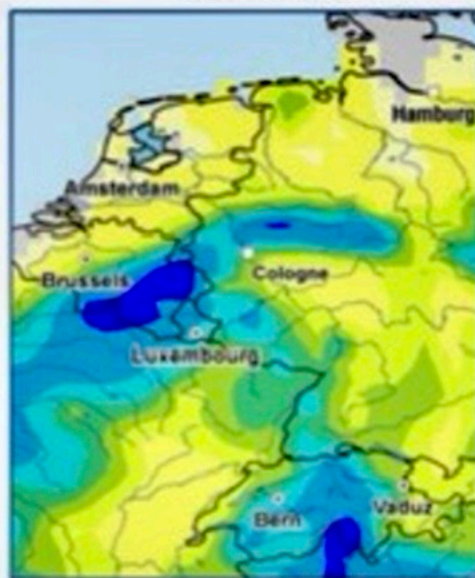
Extreme regenval in de Benelux en Duitsland op 13 en 14 juli 2021

2-daagse som

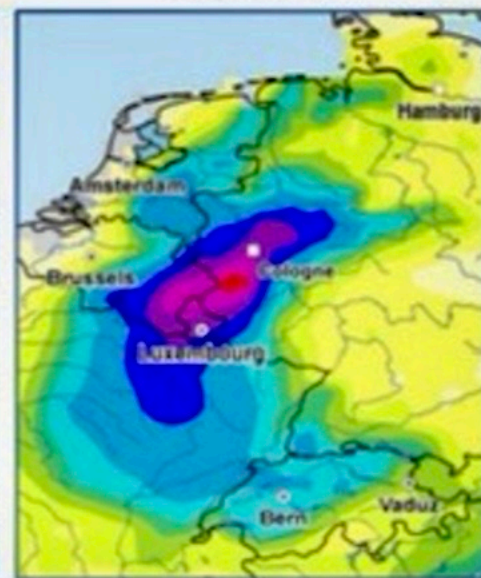

1-daagse som

13 juli 2021

14 juli 2021

Neerslagsom (mm)

Bestuurlijke dilemma's

1. Graan vs Bloembollen?

2. Kwetsbare natuur vs Drinkwater?

3. Datacenters vs beschikbaarheid
schoon water?

